

Positiones inaugurales de morbillis / ... proponit Martinus Rahn.

Contributors

Rahn, Martin, active 1682.
Universität Altdorf.

Publication/Creation

[Altdorfii] : Literis Henrici Meyeri, [1682]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ak93d268>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

AUSPICE & PRÆSIDE
DEO

Ter Optimo Ter Maximo

DECRETO

SENATUS ASCLEPIADEI

Nobilissimi & Gratosissimi

in

UNIVERSITATE

ALTDORFFINA

pro ritè obtinendis HONORIBUS & PRIVILEGIIS

DOCTORALIBUS

POSITIONES INAUGURALES

De

MORBILLIS

publicè placidèq; ventilandas

PHILIATRIS

proponit

MARTINUS RAHN,

Stargardiâ Pomeranus.

Ad diem 16. Maji,

A. S. R. *clō lō c LXXXII.*

ALTDORFI,

Literis HENRICI MEYERI, Acad. Typogr.

PRICE & PAGES

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

BY JOHN BURNET

IN TWO VOLUMES

LONDON

Printed by J. Sturges, in the Strand

1734

Price 1s. 6d.

Bound in Paper

or in Leather

at the Choice of the Buyer

THE END OF THE

SECOND VOLUME

OF THE HISTORY

OF KING CHARLES THE FIRST

BY JOHN BURNET

IN TWO VOLUMES

LONDON

BONO cum DEO!

De

MORBILLIS

Præfatio.

Nter morbos Epidemios & Contagiosos duæ observantur classes, quando alii summè perniciosi & deleterii habentur, ceu sunt Febres pestilentes, imò Pests ipsa; Alii verò mitioris notantur indolis, & Criticam sæpè mentiuntur transmissionem; quò meritò referuntur duobus morborum genera hodieq; notissima, Variolæ & Morbilli. Quorum affectuum pertractationem, quamvis pleriq; Practici, quà veteres, quà recentiores conjunxerint ob varias convenientiæ in cognitione & curatione rationes, notabilem tamen diversitatem inter utrumq; dictum affectum nihilominus intercedere vel inde patescit: quòd non uno eodemq; tempore soleant homines affligere, sed plerumq; diverso; quòd Variolæ benigniores potius indolem, Morbilli verò Erysipelatis naturam referant, & ita necessario secundum Causæ internæ dispositionem insigne discrimen notetur; quòd in Variolis major solutio continui, quàm in Morbillis fiat; quòd in Curatione quoque differentia quædam observanda sit; plura videantur apud Francisc. Ranchinum Tr. de Morbis puerorum Sect. 2. l. I. p. m. 257. & 260. Minimè igitur mihi improbatum iri confido, dum missâ Variolarum consideratione antehac hoc in Cyclo propositâ, loco Disputationis Inauguralis Morbillo- rum Cognitionem & Curationem è veris principiis gravissimorum Medicorum Autoritate munitis, Consensu Gravissimæ Facultatis Medicæ pro ingenii modulo æquis Ascle-

piadarum iudiciis & placida Sympliciorum ventilatio
exponere mecum constitui. Cui proposito ut Archiater Op
Max. Gratiâ suâ Divinâ clementissimè aspiret, ardentibus
votis Eundem invoco & imploro.

PARS PRIOR,
Morbilorum Cognitionem
sufficientem exhibet

per

1. Nominis Descriptionem. 2. Definitionem realem. 3. Generis. 4. S
jecti. 5. Causarum. 6. Differentiarum. 7. Signorum quâ Diagno
corum quâ Prognosticorum explicationem.

§. I.

I.
Nominis
Descriptio.
Etymolo-
gia.

UT ab ovo, quod in proverbio dicitur, usque ad mala tr
ctationem prosequar, libet Nominis præmittere Et
mologiam, Synonymiam & Homonymiam. *Morbil*
igitur à voce *Morbis* descendere, & diminutivam hab
re terminationem, quasi *parvos Morbos*, notius est, quàm ut n
neri debeat. Unanimis tamen Practicorum est consensus,
dictos esse non tam à Latinis quàm Italis ansâ arreptâ, qui p
stem *il morbo* speciatim appellarunt; *Morbilli* verò veluti *pa*
Pestis habentur.

§. II.

Synonymia
Nomenclat-
ura.

Synonyma in diversis Linguis quæ sint, videantur
Mantissâ Nomenclaturæ Medicæ hexaglottæ, Lexico Med
Castelliano noviter à *Viro Nobiliss. Excell. & Experientiss. DN.*
JAC. PANCR. BRUNONE, Instit. & Prax. Prof. Publ. celeberrimo P
ceptore meo æternum venerando, edito annexâ p. 30. Circa *Gi*
cam appellationem occasionem arripuerunt recentiores n
vendi illam Quæstionem: An affectus hic Græcis Medicis p
fertim *Hippocrati & Galeno* fuerit cognitus? Ad hanc cum *S*
uerto, Riverio, & aliis respondere placet, quamvis certò nor
ceat determinare, nec satis clarum sit, an cognitum habueri
fatius tamen esse, affirmativam tueri, quàm negativam, id
quia nulla dari potest ratio evincens, causam illam *Morbilorum*
non etiam potuisse generari aut genitam fuisse antiquis tem
ri

bus apud Græcos; quàm recentioribus apud alios populos. Nec video, quid obstet, quò minus sub ἐξανθημάτων, aut ἐκθυμάτων, aut ἐξανθισμάτων, vocabulis comprehendi potuerint Morbilli? Num Latina, vel Latino-Barbara nomina, *Papula*, *Pustula*, *Rubeola*, *Rossania* vel *Rossalia* etiam pro Synonymis sint habenda, hac vice non sum sollicitus. Germanis die *Masern* / *inderflecken* / *Ritteln* sive *Röteln* dicuntur: In Pomeraniâ patriâ meâ suavissimâ appellantur die *Masseln* / quæ appellatio cum Belgis est communis, uti patet ex *Forestol. 6. Observ. 41. seqq. in Hol.* qui etiam à Gallis *morbilles* vocari è *Junio* testatur.

§. III.

Ad Homonymiam pertinet, quòd teste *Sennerto lib. 4. de Homonymi-
brib. c. 12. & Riverio Prax. l. 17. sect. 3. c. 2.* non conveniat inter
autores, qui affectus variolarum, qui morbillorum nomine sit
appellandus. Verum hodieq; usus obtinuit, ut Variolarum
nomine eminentiores pustulæ veniant, Morbillorum verò ma-
cula rubentes & in cute efflorescentes. Præter illam æquivo-
cationem alia adhuc est, quam *Excell. DN. D. BRUNO* notavit
Lexic. Castelliano, è *Dornéo*, *Rulando* & *Johnsono*, quod *Mor-
billi* sint *pustula Venereæ*, item *puerorum alba*, *vari*, *ecthymata*, *pi-
tæ eruptiones*, *ecbrasmata*, quam verò confusam acceptionem
meritò missam facimus.

§. IV.

Relictâ Nominis explicatione, progressum facio ad *Rea-
m Definitionem*, ubi quidem variæ occurrunt apud Auto-
res descriptiones, vel Symptomaticæ vel Causales. Verùm li-
cet mihi hac in parte sequi vestigia Venerandorum DNN. Præ-
ceptorum meorum in hoc Lycæo, quos inter *Vir Nobilissimus, Ex-
cellentissimus & Experientissimus DN. D. MAURICIUS HOFFMANNUS*,
*Præfidentissim. Electoris & Marchion. Brandenburg. ut & Inclutæ Rei-
publ. Norimbergensis Archiater & Professor Fac. Medicæ primarius*
celeberrimus in Sciagraphiâ morborum Contag. Disp. XXI. thes. 2.
Morbillos descripsit *per Tubercula rubra è subsistentibus sanguineis*
portionibus in emundatorio universali apparentia. Descriptio No-
biliss. & Excellentissimi DN. D. BRUNONIS verò videatur *d. l.*
ad horum imitationem sequentem dabo definitionem. *Mor-
billi* sunt *maculæ rubentes vel Erysipelaceæ majores minores in toto*
corporis habitu erumpentes, cum quali quali protuberantiâ febrem

colligativam, magis minusve malignam, a sanguinis ichorescentis ad putredinem dispositi præternaturali effervescentiâ dependenter ceumorbum suum sequentes.

§. V.

3.
Genus.

Genus *Morbillorum* in definitione constituere mihi libuit *M* *culas*, non ignaro, quòd alii pustulas, papulas aut tubercula generis loco posuerint, v. g. *Sennertus*, *Riverius* dictis locis *Jonst* *Synt. Med. Part. III l. 2. tit. 7. c. 7.* quia tamen illa protuberant minus notabilis, & efflorescentia illa rubens magis in sensus i currit, placuit etiam notius ponere genus, cum *Franc. Piens Febrib. part. spec. c. 8.* Interim minimè exclusam cupiens omne eminentiam in definitione addidi verba, *cum quali quali protuberantia*, siquidem & ipse *Willis. c. 15. de Febrib. in morbillis exanthemata non adeò in molem attolli* fatetur.

§. VI.

Morbilli
quale Sym-
ptoma.

Ex Genere quoq; constat, *Morbillos* referri posse inter *Sy* *ptomata*, & quidem ad tres classes diverso respectu: videlicet ratione coloris & eminentiæ ad qualitatem visibilem & tactilem vitiatam, ratione particularum ichorosarum sub cuticula stagnantium ad excernendum retentum, vel etiam ex parte retinendum depravatum, & ratione motus vel refluxus sanguinis impediti ad actionem læsam partim excretionis imminuendo quoad fuligines & serosas portiones; partim refluxus impediendo quoad particulas sanguineas subsistentes.

§. VII.

4.
Subiectum
Latum.

Subiectum *Morbillorum* dupliciter considerari potest, *L* *& Stricte*; Ad illam considerationem pertinet, quando *Willis d. l.* morbum hunc ut & *Variolas* solis hominibus attribuit, omnino ratum esse dicens, *quod nimirum cuncti & soli homines variolis morbillis sunt obnoxii, atq; unicâ plagâ iis absolvi soleant.* Cujus tamen assertionis universalitas ita accipienda, ut aliquam admittat exceptionem casuum rariorum, quando *Experientia* statatur, nonnullos non solum immunes ab his *Exanthematibus* per omnem ætatem ad extremam senectutem pervenisse, & bis terve hoc morbo corripiti. *Piens d. l p. 218. & seqq.* An in brutis quædam hic affectus quoq; cadat, non est operæ pretium ventilare. Ad latam porrò *Subiecti* considerationem pertinet, quod affectus hic plerumq; infantibus & pueris attribuatur, quam

et adulti utriusque sexus immunes sint. Ita apud *Forest.* mu-
 r 34. annorum hoc morbo periculosè affecta legitur, *d. l. ob-*
v. 47. quamvis ex collatione observationum facile constare
 possit, morbillos in adultis rariores esse variolis.

§. VIII.

Subjectum verò strictè dictum sive *pars affecta* habetur ex *Strictum.*
 communi Doctorum consensu *Cutis* cum *Cuticulâ*, quæ partes
 continentur sunt communia & extima totius corporis integu-
 menta, quorum descriptionem Physiologicam petere oportet
 & Anatomicis, præsertim *Thom. Bartholin. Anatom. l. 1. c. 2.* Uti-
 litatem verò earundem partium in sanguinem redundantem,
 utatenus liberæ transpirationi favent, egregiè docuit & demon-
 stravit *Nobiliss. & Excellentiss. DN. D. MAURIC. HOFFMANNUS*
istit. Anat. Diss. 1. Cæterum non modò è *Gal. loco de atra bile*
5. constat, sed & experientia confirmat, membra etiam inte-
 ra & viscera non esse immunia ab hoc morbo, v.g. pulmones,
 testina, guttur, *Forest. d. l. obs. 45. Senn. d. l. partium* igitur il-
 rum quoq; velamina ad subjectum referri queunt.

§. IX.

Nunc ad *Causarum* explicationem ordo me deducit, quarum
 res numerari ad morborum generationem concurrentes, ex *§. Morbillo-*
 generalibus artis theorematis & præceptis notum omnibus est *rum causa.*
 esse debet; tales sunt *Proxima, Antecedens, & Remota* sive Pro-
 tarctica. In definitione verò saltem proximæ mentio ex-
 pressè facta, sub quâ tamen tacitè *Antecedens* comprehenditur,
 quamvis hoc loco hujus peculiaris consideratio non sit necessa-
 a, cum morbus sit universalis, & ita causa proxima per totum
 corpus sese extendat, illius habitum exteriorem actu immedia-
 o præternaturaliter afficiens.

§. X.

Est verò causa illa immediata, uti ex Definitione constat, *Causa pro-*
 morbus ipse, videlicet *Febris colligativa magis minusve maligna.* *xima.*
 tenim cum §. 6. dictum sit, Morbillos esse Symptoma, neces-
 e est illos morbum aliquem ceu causam suam sequi, cumque in
 sensus incurrat humorum præsertim sanguinis vitium per cutim
 florescens, patet morbum intemperiei materialis & universa-
 is potissimum hic peccare, quo pertinent Febres. Et hinc fa-
 tum est, quod pleriq; Autores inter Febres retulerint Morbil-
 los

los & Variolas, imò ipse *Heurnius* saltem horum affectuum inciderit inter Symptomata febrium pestilentium *l. de Febr. c. 20.* Qualis verò febris species sit dicenda, non licet in genere determinare, sufficiat quod ut plurimum sit *contingens & maligna*, quæ secundam diversorum individuorum diversam temperaturam variat. *Willis d. l.* vocavit *febrem incertam* & *velegam*, modò intensam modò remissioem, quæ nullam observat incrementi *ἐπαυρησ* rationem, adeò ut *agroti nunc summè incalescant mox sine causa evidenti ἀπυρέτως degant* &c. neque ullum erit dubium, quòd in adultis febris illa sit acrior & vehementior, quàm in pueris & infantibus, fatente hoc etiam *Foresto, d. l. obs. 4. Schol.*

§. XI.

Qualis sanguinis dispositio in Morbillis.

Si causam internam febris ulterius consideraverimus, dicitur hæc in Definitione *Sanguis ichorescens* & *ad putredinem dispositus, præternaturaliter effervescentis*. Ichorescentiam testantur Macularum præsentia, quæ nihil aliud sunt, quam particule sanguinis ichorosæ tenues subsistentes & leviter coagulatae. Hinc etiam ut plurimum Erysipelatis naturam obtinent. Ita *Senne* tus scripsit: *Morbilla à subtiliore, calidiorè & sicciore, cujusmodi sanguis biliosus esse solet, materia proveniunt d. l.* unde & ab aliis *Erysipelacea*, ab aliis *parva Erysipelata* vocantur hujusmodi maculae. Ad putredinem sanguinem esse dispositum probatur quia evidens adest colliquatio, quæ infert necessariò non solum subsequentem coagulationem, sed & disjunctionem & dissolutionem compagis naturalis sanguineæ, in quâ secessione consistit natura putredinis, uti docet supra laudatus *DN. D. BRUNO Disp. III. de Remor. & Purgat. tb. 11. 12. & in Lexic. Castell. sub Verbis Malignitas & Putredo.* Interim quod pro variâ flammæ vitalis abundantia aut paupertate, sive sanguinis salubritate infalubritate, uti Variolarum, sic & Morbillorum malignitas variet accuratissimè inculcavit *Excellentissimus DN. D. MAURICIUS HOFFMANNUS d. l. tb. 7.*

§. XII.

Fermentationis febrilis causa antecedens.

Quod Effervescentia p. n. adsit, non indiget ulteriori probatione, cum jam constet, adesse febrem, cujus formalis ratio in p. n. effervescentia vel fermentatione inordinata consistit *Willis. de febr. c. 2. & 3.* A quâ causâ verò internâ fermentatio hæc sanguinis p. n. excitetur, vel quale fermentum aut qui f

sit febrilis, non est adeò planum exponere. *Willis* quidem dubitat *labem quandam seu impuritatem sanguinis intra primis rudimenta in utero conceptam* statuere, quam vitiosam dispositionem deducit à fermento Uterino, post conceptionem relictis mensibus, in fœtum redundante, & humoribus ac sanguinæ massæ confuso, hincq; diu delitescente, donec à causâ evidente externâ commotum ebullitionem ac deinde coagulationem inducat. Hanc verò hypothesein impugnavit *Fr. Piens*, quaquam causam accersendam esse ab utero materno, alio phænomenis & argumentis persuasus, quæ d. l. legantur. Pro in hâc intricatâ & abstrusâ re mihi tantum acumen iudicii nimè tribuo, ut velim inter illas hypotheses arbitrium facerem licet non dissimulem, mihi quoq; videri, peculiarem aliquam materiam & fomitem præsupponendum esse, à conceptione aut prima nativitate originem suam habentem, etsi illius natura mihi vel etiam aliis sit occulta.

§. XIII.

Progredior interim ad *causas remotas vel procatarticas*, & *Causa præ-* idem ad Res non-naturales, inter quas *Aëris vitiosa dispositio* *catartica* *Victus errores* reliquis palmam præripiunt. Ab Aëre infecto *Aër*, contingit, ut Morbilli fiant Epidemici & contagiosi, quemadmodum testatur *Forest. d. l. Obs. 44*. Consentit *Willis* expressè censens, quod *dispositionem latentem maligna aëris constitutio soleat ad eum deducere*. Jungatur etiam *Piens d. l.*

§ XIV.

Aëris vitio libet associare *Contagium*, præsertim *virtuale*, quod per *Contactum virtuales* mediante aëre *miasma malignum plures offertur hominibus*, uti accuratè id descripsit in Collegio priore *Spectatissimus* DN. DECANUS, *Nobilissimus Excellentissimus & Experientissimus* DN. JOH. MAURICIUS HOFFMANNUS, *Chym. Prof. Publ. celebratissimus*, Dn. Promotor & *Præceptor meus nunquam non devotè colendus*. Interim nolo *contagium corporale* à generatione Morbillorum excludere, siquidem per hoc morbillos sibi met ipsi obvenisse quondâ notavit modo laudatus *Spect.* DN. DECANUS & à nobili persona alteri sæpius lecto cumbentis assidenti communicatos observavit. De hoc *Contagio corporali*, ut & *virtuali* plura legantur apud *Willis. c. 12. de feb. & DN. D. MAURIC. HOFFMANNUM Seniore* *Disp. III. & IV. morbis Contagiosis.*

*Vires Er-
vires.*

Quod *Alimenta vitiosa cruda*, copiosius ingesta ad generationem Morbillorum facere soleant, omni caret dubio. In nunquam satis laudandus DN. D. HOFFMANNUS Senior videt potissimam causam, unde ille fomes vel fermentum Variolorum, (quod & de Morbillis intelligendum) in recens natis, infantibus & pueris, deducere ex lactatione vel immodicâ vel vitiosa, *Disp. de Morb. Contagiosis XX.* Ita quoque de adultis confirmat experientia, quod à sola crapulâ in hunc morbum incidere visi sint.

§. XVI.

Reliquas res non naturales sigillatim exponere brevitatis studio supersedeo, satis esse ratus, quod sciamus illas communiter esse cum aliarum febrium causis externis, & sanguinem vel igniter turbare & fermentare, vel ita colliquare & dissolvere, ut inchores acres & malignas abire possit verbis *Fr. Piens d. l. §. Cause motæ &c.* In specie & hoc monendum, quod sæpius observatum fit, in timidos & morbum hunc perhorrescentes promptius eundem incidere. Cujus rei ratio hæc est, quod timore miasmum particulæ bonæ etiam desciscunt, & præternaturalem labem contrahunt.

§. XVII.

*Differen-
tia.*

De *Differentiis accidentalibus* non opus est prolixa verba facere, cum tales à variis Subjecti vel Causarum attributis facile excogitari possint. Neque etiam necessarium arbitror rationem discriminis proponere, quâ ab aliis Exanthematibus differunt *Morbilli*; cum quilibet affectus habeat suam peculiarem indolem, quæ si probè cognoscatur, facile ab alio dignosci que potest, v. g. *Morbilli* à *Petechiis* differunt minori malignantate ut plurimum, & macularum magnitudine, cum *Petechiis* sint plerumq; pulicares. A *Variolis* per minorem eminentiam discerni supra dictum. An à *Purpurâ* vel *Rubeolis* reverà differant, aliis disquirendum relinquo. Mihi properandum est à Signorum explicationem.

§. XVIII.

7.
*Signa &
quidem
Diagno-
stica.*

Jam verò *Signa Duplicia* esse, *Diagnostica & Prognostica*, e Institutionibus notum puto; Hujus ergò morbi primò *Diagnostica* vel ad effectum presentem vel ad eundem imminentem dirigenda est, *River. l. 17. c. 2.* *Morbilli* jam presentes cum sensibus p

ant, non aliis indigere videntur signis; *Imminentium* verò si-
a peti possunt è triplici symptomatum classe. Actiones læsæ ^{Actiones}
riæ concurrunt, imprimis Dolor Capitis cum sensu pulsatio- ^{laxa,}
in fronte & temporibus, nec non Dolor oculorum, gutturis,
rsi, Somnolentia gravis, Terrores in somno, Delirium, Con-
lfo aut Convulsivi motus, Difficilis respiratio, Tussis, An-
etas & Inquietudo, Fervoris molestia & plures aliæ, quæ o-
nia à sanguinis inordinatâ fermentatione dependent, ut &
um animalium per fuliginum & effluviolorum acrium commu-
cationem turbatione & agitatione; De prurigine narium &
rnutatione, nec non totius corporis puncturâ in principio
neurrentibus videatur *Forestus l. 6. obs. 46.*

§. XIX.

Ex *Excretis* adsunt sæpè Lachrymæ involuntariæ, Vomi- ^{Excreta}
s immanis haud rarò etiam præcedit. Urinæ aliquando sunt ^{Viciata.}
orum similes, aliquando verò à statu naturali recedunt & ru-
e crassæq; apparent. Accidit quoq; interdum Hæmorrhagia
rium ob sanguinis fervorem & acrimoniam oscula vasorum
erientem. Alvus plerumq; ficcior peccat eam ob causam,
od natura occupata est in materiâ vitiosâ ad ambitum cor-
ris propellenda.

§. XX.

E *Qualitatibus mutatis* potissimum urget Calor nimius feбри- ^{Qualitates}
, qui vehementiùs sese exserit in *Morbillis*, quàm in Variolis ^{mutata.}
materiæ tenuitatem cum acrimoniâ salinâ conjunctam;
inc & Rubor faciei & oculorum cum intumescencia quadam
ud rarò in principio apparet ob sanguinis efflorescentiam, te-
monio *Piens d. l.* De minori asperitate cutis, aut inæqualitate,
am in Variolis, jam antè dictum est.

§. XXI.

Porrò de Signis Diagnostice imminentium *Morbilorum* no-
ndum est, quod illorum multa etiam maneant hisce jam præ-
ntibus. Cæterum qui prolixiorum signorum catalogum de-
lerat, quærat apud *Sennertum, Forestum, Riverium, Jonstonum,*
Willifum & alios. Inter specialia signa ad sexum sequiorem per-
nentia pertinet concurrens Uteri Suffocatio, de quo casu vi-
atur *Forest. d. l. obs. 47.* Item Mensium vel suppressio vel im-
inutus fluxus ob sanguinis ad habitum corporis exteriorum &

versus superiora impetum majorem. Verum de Diagnostici
pro instituti ratione plus satis.

§. XXII.

Prognostica,

Morbilorum Catastrophen & eventum ex virium cur
morbi magnitudine collatione, quæ per antea enumerata sign
probè considerata fieri debet, præfagire licebit. Et cum ex
tra omne dubium sit, *Morbillos* etiam inter morbos acutos re
ferendos esse, generale Hippocratis præfagium & hic locur
habebit, quod continetur 2. *apb. 19.* Et quamvis natura Macu
las illas Critico quodam conatu, durante febrili ebullitione se
questrare amet, verbis *Venerandi DN. D. HOFFMANNI Senior*
d. l. th. 3. illud tamen de Crisi latè sumta, quatenus & Crisin ma
lam complectitur, accipiendum, cum non semper salutarem
eventum nanciscantur. Quod verò *Sennert d. l. Morbillos* pe
riculosiores judicaverit Variolis, ideò, quod ex sanguine ferv
diore, qui febrem & omnia symptomata graviora excitat, con
stent, vel quod Pesti etiam sint magis cognati; hoc tamen a
aliis Practicis impugnatur. *Willisus* enim claris verbis scripsi
citius & minori cum periculo finire hanc ægritudinem. Nec sine ra
tione, quam annexuit; quod *Morbilli* sint extranei fermenti
utero contracti levior quædam efflorescentia; qua particula nonnul
in motum concita sanguinem leniter efflorescere, & parum coagula
faciunt, quare stigmata inde prolata sine cuticulæ disruptione sola
vaporatione diffantur: Variolæ autem sunt ejusmodi fermenti plu
nior & valida & secundum omnes particulas agitatio, majorem ebu
litionem & coagulationem sanguini inferens &c. Consentire vid
tur & *Piens d. l.* licet tacitè duntaxat, dum *citius Morbillos* te
minari scribit, quàm *variolas* ob majorem tenuitatem materie. Ne
que ego dubito meum addere calculum, præsertim cum & Ex
perientia confirmet paucos *Morbillis* perire, nisi in victu at
curâ error aliquis committatur: & quod illi, qui variolis pri
correpti sunt, plerumq; à *morbilorum* invasione immunes ma
neant, licet contrarium etiam *Forestus* in proprio filiolo obse
vaverit, qui cum bis Variolas habuisset, postea in *Morbillos* a
huc incidere *d. l. Obs. 43.*

§. XXIII.

Possẽm nunc ad specialiolem quoq; *Prognosin* transire &
stendere, *Morbilorum* maculas eleganter rubentes, ceu sangui

magis homogenei & adhuc purioris sobolem, esse minus pe-
 ulosas violaceis, nigricantibus, lividis, quæ majorem adusti-
 em & corruptionem sanguinis significant, quod in adultis peri-
 osiores sint ob majus incendium concurrens, quam in pueris
 infantibus; & quod in gravidis lethales judicandæ *ex Sect. V.*
1. 30. nisi instituti ratio aliud videl. brevitatem suaderet, quare
 et summam Prognostici iterum complecti verbis *Excellentissimi*
DN. D. HOFFMANNI Senioris Diss. cit. th. 7. Provariâ flam-
vitalis abundantia aut paupertate, sive sanguinis salubritate, uti
riolarum sic ☞ Morbillorum malignitas (& ita eventus quoq;
ædictio) variat. Tantum de verâ Cognitione Morbillorum.
 quitur

PARS POSTERIOR,

Quæ rectam Curandi rationem è Methodo
medendi cum debita Remediorum applicatione
monstrat.

§. I.

Leganter scripsit *Hippocrates l. 6. Epidemic. s. 5. t. 12. Sanatio*
est contra sentire, non consentire morbo. Ut igitur *Morbillo-*
n Curatio rectè instituat, tales scopi præfigendi sunt, qui re-
 gnant illius affectus generationi, in parte præcedente pro-
 fitæ. Melius autem me hoc non facere posse arbitror, quam si
 sus Celeberrimorum meorum in hoc Lycæo DNN. Præcepto-
 m fundamentis innixus, *tres Indicationes* proposuero, quarum
prima resistat materiæ fluxuræ, *secunda* materiæ fluenti, & *ter-*
tia materiæ affluxæ.

*Indicatio-
 nes Cura-
 toria quot ?*

§. II.

Ad *primam* indicationem pertinet causarum procatarctica-
 m sanguinem & reliquos humores Vitales & utiles intempe-
 tos producentium prohibitio. Ad *secundam* causæ anteceden-
 h. e. sanguinis intra vasa in actu fluxionis existentis intempe-
 tē calidi præternaturaliter fermentescentis & ad malignita-
 m coagulativam dispositi correctio: Ad *tertiam* Causæ pro-
 mæ h. e. sanguinis modò dictâ vitiositate præditi & jam in ha-
 tu corporis coagulationem & putredinem per maculas efflo-
 centes ostendentis remotio,

§. III.

*Materia
Medica
triplex.*

His Indicationibus, ut & aliis subordinatis tacitè sub illi generalibus comprehensis quò debito modo satisfiat, opus est Mediis & remediis, quæ desumuntur è tribus fontibus Medicis Diætetico, Pharmaceutico & Chirurgico.

§. IV.

*Aëris regi-
men.*

Absolvitur vero Diæta sex rerum nonnaturalium regimine congruo sequentem in modum è Practicis peritioribus instituendo. Aëre ligatur ex calido temperatus, imò ad transpirationem per poros Cutis hoc in affectu summè necessariam procurandam, paulò etiam calidior, qui non modò remotior ab ægre in conclavi, sed & proximè corpus ambiens per tegumenta & stragula ita disponendus, ut criticam expulsiõnem non impediat. An verò æger pannis rubris necessario cooperiendus sit quod *Forestus* in *observationibus citatis* seriò inculcat & nescio quam occultam vim è coloris convenientia attribuit, mihi videtur cum *Massariâ l. 5. de febr. c. 25.* superstitiosum; quemadmodum & illud, quod alii prohibeant, ne panni rubri corpori immediatè attingant, propter vim adstringentem, quæ illi rubori inesse creditur; Aër verò frigidus maximè arcendus, qui cutem indurat. *s. aph. 20.* & ita transpirationem impedit, poro occludit, & Exanthemata repellit cum præsentissimo ægri periculo.

§. V.

*Alimenta
congrua.*

Vitæ ratio talis sit, qualis Morbis acutis convenit, tenui scilicet, ex præcepto *Hipp. 1. aph. 7.* Cibi sint facilis coctionis moderatè refrigerantes & humectantes, non affatim nutrientes, inter quos meritò ptisana hordeacea, juscula tenuia, puliculæ solidioribus anteferenda, si tamen morbus ad declinationem jam pervenerit, cibi etiam solidiores concedi possunt. Potus qualitate respondeat cibi, sit tenuis, purus, nec crudis & fermentativis portionibus scatens, virtute Diaphoreticâ blandâ præditus. *Forestus* decoctum ficuum in cerevisiâ singulariter commendavit *Obs. 41.* alii Decoctum Lentium. Vini usus noxius, præsertim verò vinum rubrum nocuisse ob vim adstringentem notavit idem *d. l.*

§. VI.

*Reliquarum
Rerum*

De reliquarum rerum nonnaturalium regimine instituendo, non attinet multa dicere; *Somnolentia* vel soporositas, sic

in aliis febribus malignis, ita & hic pernicioſa *Motui vacare* Nonnatiō-
r alium u-
ſus conge-
niens.
ri non poſſunt, cum plerumq; ſint lecto affixi; Nec quies illa
inutilis, cum hac opus ſit, ſi quid ſanari debet, verbis Gal
n. 6. apb. Excretio alvi, ſi ab initio morbi, antequam maculæ
parent, libera fuerit, etiamſi poſteà jam effloſcentibus mor-
lis ficcior fiat per unum alterumve diem, caret periculo, imò
rat criticum conatum ad exteriora. *Affectus animi* vehemen-
res vitandos eſſe, ne aut ſanguis magis agitetur, aut ſus
ſipientur, vel alia ratione infringantur, notius eſt, quam ut
olixè moneam. Pergo ad *Medicamenta*.

§. VII.

Cum alia ſint Evacuantia, alia Alterantia, ſub quibus &
onfortantia comprehenduntur, hæc verò vel Interna vel Ex-
na, de ſingulis pauca ſaltem monebo. Ex Evacuantium nu-
ero Purgantia *exulent*, ne ſequeſtrationis turbent effloſcentem
m. Plura de periculo purgantium vario in febribus malignis
deantur apud *Excellentiſſimum Dn. D. BRUNONEM in Exerc. III.*
Remor. purgant th 27. Si alvus ſolicitanda, vel Clyſtere vel
ande, vel ab initio morbi leniſſimè laxante id fiat. Retinean-
verò *Diaphoretica & Alexipharmaca mitiora*, ceu evacuantia
r Sudorem aut inſenſibilem tranſpirationem, in quorum de-
tu reſpectus habendus ad individua ægrotantium, cum non
ivis quodlibet conveniat aut arrideat, imò *in infantibus cura-*
nem omnem potius ad lactantem dirigendam eſſe rectè præceperit
reſtus d. l. Obſ. 43. Exempla paſſim occurrunt in Practicorum
numentis; libet tamen mori hodieq; recepto indulgere &
um alterumq;, quamvis nondum ex propriâ Experienciâ, aſt
aliis ſatis approbatum annectere: Pro minorennibus &
ultis:

℞. *Caricar. pingv. nō. vj.*

Lentium ꝑβ.

ſem. napi

aquileg. an. ꝑij.

melon.

Card. Ben. an. ꝑiiij.

is. incid. M. Coq. in Decoct. bord ſimpl. cum rad. liquirit. pa-
. ꝑiij. ad dimidias. Colaturæ add. Syrup. acetos. citr. pro
itu. Vel Decoctum rad. Scorzoneræ & C. C. crud. raſp. ad
gra-

*Medica-
mentorum
uſus.*

*Purgantia
reſcitur.*

*Diaphore-
tica & A-
lexiphar-
maca com-
mendantur.*

gratum saporem paratum exhibeatur. E solidis & siccis D
scordium, Pulvis Pannonicus. C. C. Philos. calcinatum & fir
lia reliquis potentioribus majoremq; colliquationem & attent
tionem efficientibus præferenda. Ita quoq; accuratè censu
Spectatissimus DN. DECANUS in suâ quondam ingeniosè confec
ptâ *Disputatione Inaugurali de Paroxymis frequentioribus & h
hementioribus* tb. 59. scribens: *Diaphoretica* (qualia sunt C.
absq; Δ præpar. Sal. C. B. &c.) *in paroxysmis feliciori ac tuti
cum successu exhiberi possunt, quam Bezoartica aut Cardiaca fortio
Hæc enim si in juvenibus generosis aut temperamento sanguineo præ
tis exhibeantur, cordis motum prius violentum nimis intendunt,
sepissimè ejus robur frangunt, quod si verò in ægrotis valdè debili
pulsu languido existente præscribantur, metus est, ne flamma vita
nimium ab illis agitata tandem extinguatur, non secus ac cum ex
flamma fortiori Ω tus afflatu urgetur, ut mirum non sit, quod Card
ca fortiora nonnunquam eo ægrotos deducant, unde negant red
quenquam. Adultis tamen & delicatioribus Tinctura Bezoar
dica, Mixtura Simpl. (de cujus utriusq; efficaciam salutari in qu
buscunq; morbis malignis plura proponit *Cl. Godofredus Sch
zsius Med. D. & Practicus quondam in patriâ Lutheri Dissert. Ph
maceutico-Therap. de Natura Tincturæ Bezoardic. c. 5. p. 87. & A
pendic. Collectan. de Mixtur. Simplic. p. 190.) Spir. C. C. & simi
afferri possunt, vel aliqua mixtura inde præscribi: v. g.**

Rx. Tinctur. Bezoard. ʒj.

Mixtur. simpl. ʒß.

Ω C. C. essentialiat. gtt. vj.

Misc. D. ad Vitr. Sign.

Austreibende Mixtur auf etliche mal.

Dosis in convenienti & temperato vehiculo pro variis att
butis prudenter determinari debet. Nec minus è re fuerit
quor sive Emulsio Alexipharmaca à *Zwelffero in Pharmacop
Regiap. 209.* descripta, vel similis ex seminibus expulsiuis dic
Napi videl. Card. Benedicti, Aquileg. Nasturt. &c. addita My
rrha pauca cum aqua Sambuci & Scabiosæ parata à *Clarissimo L
D. Ettmüllero in Valetudinario Infantili c. 3. §. 13.* laudata: N
silentio prætereunda Tinct. Salutis Langij ex Myrrha cum S
ritu Vini Tartarifato extracta, cum docente eodem *Celeber
mo Viro Myrrhæ* usus nunquam in Morbillis negligendus sit t
E

perimentis jam confirmatus. Exterius nitrosas inunctiones
 et irrorationes commendat *Excellentiss. DN. D. HOFFMANNUS*
nior, d. l. th. 11.

§. VIII.

Alterantia pleraq; ex febrium aliarum acutarum curatione
 sumenda, quibus annumerare libet, quæ symptomatibus
 concurrentibus gravioribus opponenda, ut sunt Gargarismi
 stringentes & refrigerantes, Cordialia Interna & Exter-
 &c. Exempla offerunt laudati hæctenus Authores, qui le-
 ntur.

§. IX.

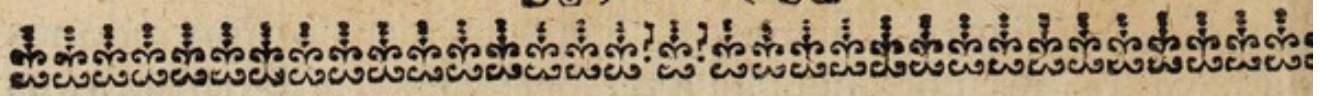
Chirurgica presidia quod attinet, *Venesectioni* nullus est lo-
 s, nisi in adultis, & statim ab initio, quando manifesta ple-
 oræ urgentis adsunt indicia, quod rarissimè contingit. Imò
Villisi autoritate standum, cogente licet necessitatis prætextu
 propter metum Medici vix audent *V. S.* celebrare: Nec res caret
 riculo: Nam si per *V. S.* semel regressa fuerit materia, nunquam
 vias repetet, etiamsi efficacissimis utamur mediis, uti scripsit *Fr.*
ens d. l. Neque cucurbitulis adeò opus esse arbitror, in tenui-
 s materiæ morbillosum effervescentia, nisi malignitatem pe-
 lentem vi quadam ad ambitum evocandam subesse ex certis
 nis constiterit. *Friktionibus* vero moderatè asperis, quibus
 rporis summa calefit, cutis spiracula laxantur, humores fa-
 ius in extrema abeunt & evaporant, naturæ conatus promo-
 re utile est & consultum.

*Chirurgica
 remedia.*

§. X.

His igitur pro ingenii modulo breviter collectis finem im-
 no, meliora monstrantibus non solum cedere paratissimus,
 sed & DEO Opt. Max. gratias agens immortales, quòd co-
 natibus meis clementissimè favere, & Gratiâ suâ
 adesse voluerit.

**ILLI SOLI HONOR ET GLO-
 RIA IN ÆTERNVM!**



☉ I. ☉

Naturam & Curam Morbillorum ordin
docto
Scripsisti RAHNI, nuncq̄ dabis ca
thedra:

Gratulor, atq̄ ausus ut gratia Dia secundet
Porro Tuos voveo, dum patriam repetes.

Nobil. & Clariff. DN. CANDIDATO
faustæ acclamationis ergò
adjecit

MAURICIUS HOFFMANN, Med. D. & P. I
Potentiff. Elect. & Sereniff. March. Brand.
ac Reipubl. Norimb. Archiater.

☉ II. ☉

CRede mihi: Otia non, nec segnis pugna tri
umphant,
Nec bellum celebres reddit inerme Viros.
Certandum est magnò & constanti fortite
aufu,
Ut vincens cingat digna corolla caput.
Quando ergò in Medicâ Te sistis, RAHNE, pa
læstrâ,
Intentas pugnam corporis atque malis,

n fatagens noxam depellere Morbillorum;
 Nisibus applaudo mente manuq; Tuis:
 s bona! Pugnae exantlatæ mox digna capeffes
 Præmia. Virtutis Gloria certa comes.

*Amoris ☉ benevolentia ergò inter occupationes
 deproperavit*

JACOBUS PANCRATIUS BRUNO,
 Phil. & Med. D. hujusq; P. P.

☉ III. ☉

Otus homo morbus *, morbilli ecce agmi- * "ΟΛ
 ne sævo ανθρω-
Erumpunt, tacto nectare purpureo; πικρον
Medicam fer opem RAHNI, doctæq; ca- γενετης
 teruæ νιστον ε-
Siste tua specimen noticia Medica: σιν. Hip-
plaudet Phœbus, morbillosum agmine pulso pocrat. in
Quando hominem totum cernet Hygæa Epistol.
suum! ad Dama-
 get.

Nobilissimo & Clarissimo
 DN. CANDIDATO
 Amico suo percharo
 gratulabundus

f.

JOH. MAURICIUS HOFFMANN,
 Phil. & Med. D. hujus P. P. atq; Fac.
 Medic. h. t. DECANUS.

Morbilli iniqui Corporis incolæ
 Mut sint fugandi, versicoloribus
 Fœdant Cutim punctis, & ipsum.
 Quando trahunt Hominem in ruinam;
 Heroa Virtus *Rahniadis* DEO
 Innixa & ARTIS clara Decoribus
 Permafcule pugnando monstrat,
 Non sine laudiparo Triumpho.
 Sic profuturum dum Titulum capit
VICTORIS, Ægros eripiet trucidis
 EFaucibus Mortis, sequentur
Prosperitas, Honor atq; Fama.

*Nobilissimo DN. DOCTORANDO,
 Compratori suo dilectissimo,
 de feliciter confecto Curriculo Medico,
 hac ipsâ Odulâ tristrophâ,
 ex animo gratulatur.*

DAN. GVIL. MOLLERUS, Hist
 & Metaphys. Prof. Publ.

Dum de Morbillis nunc differis, Optime *RAHNI*,
 Morbos propellis qui teneros cruciant.
 Sic juvat in parvis Medicos subsistere morbis
 Ut curare queant majus itemq; Malum.
 Adsisat Numen Tibi, parva & grandia tandem
 Ut Mala Morborum ritè fugare queas!

In hoc, quamvis exiguo
 Nobil. DN. CANDIDATO
 gratulabundi inservire volu
 erunt

COMMENSALI